

TRƯỜNG THCS QUANG TRUNG	ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI MÔN: NGỮ VĂN 7 NĂM HỌC: 2020 – 2021 (Thời gian làm bài: 120 phút)
--------------------------------	---

ĐỀ SỐ 1**Câu 1: (4.0 điểm)**

"Mưa xuân. Không phải mưa. Đó là sự băng khuâng gieo hạt xuống mặt đất nồng ẩm, mặt đất lúc nào cũng phập phồng, như muốn thở dài vì bồi hồi, xốn xang... Hoa xoan rắc nhór nhưng xuống cỏ non ướt đầm. Đồi đất đỏ lấm tấm một thảm hoa trầu trắng".

(Vũ Tú Nam)

Xác định, phân tích giá trị các từ láy và biện pháp tu từ có trong đoạn văn trên để thấy được những cảm nhận của nhà văn Vũ Tú Nam về mưa xuân.

Câu 2: (6.0 điểm)

Nhà thơ Tố Hữu có đoạn thơ sau:

"Ôi lòng Bác vậy cứ thương ta
Thương cuộc đời chung, thương cỏ hoa
Chỉ biết quên mình cho hết thảy
Như dòng sông chảy nặng phù sa".

Em hãy làm rõ nội dung của đoạn thơ trên qua ba tác phẩm sau đây: "Đêm nay Bác không ngủ" Minh Huệ, "Cảnh khuya" và "Rằm tháng giêng" Hồ Chí Minh.

---- HẾT ----

ĐÁP ÁN ĐỀ SỐ 1

Câu 1: Xác định được các từ láy và biện pháp tu từ có trong đoạn văn:

- Từ láy: băng khuâng, phập phồng, bồi hồi, xốn xang, nhór nhung, lấm tấm.
- Biện pháp tu từ:
 - + Nhân hóa: mưa xuân băng khuâng gieo hạt; mặt đất phập phồng, bồi hồi, xốn xang, hoa xoan nhór nhung.

+ So sánh: mặt đất như muốn thở dài.

- Phân tích:

+ Mưa được cảm nhận như là sự băng khuâng gieo hạt, những hạt mưa xuân từ bầu trời xuống mặt đất một cách nhẹ nhàng, đem đến cho đất trời một sự nồng ấm.

+ Mặt đất đón mưa được cảm nhận trong cái phập phồng, chờ đợi. Có lẽ sự chờ đón đó rất lâu rồi nên mặt đất thở dài, xốn xang, bồi hồi.

+ Hoa xoan rụng được cảm nhận như cây đang rắc nhớ nhung.

+ Một loạt từ láy nói về tâm trạng, cảm xúc con người kết hợp biện pháp tu từ so sánh, nhân hóa để diễn tả cảnh vật, thiên nhiên đất trời lúc mưa xuân: làn mưa xuân nhẹ, mỏng, đáng yêu, đem đến hơi thở, sự sống cho thiên nhiên đất trời của mùa xuân. Mưa xuân được cảm nhận hết sức tinh tế qua tâm hồn nhạy cảm và tình yêu thiên nhiên của nhà văn Vũ Tú Nam.

Câu 2:

a. Yêu cầu chung:

- Kiến thức: học sinh nắm được nội dung chính của đoạn thơ và biết làm rõ nội dung ấy qua 3 bài thơ đã học.

- Kỹ năng: học sinh biết cách vận dụng văn biểu cảm về tác phẩm văn học, bước đầu biết vận dụng văn nghị luận vào để làm bài, diễn đạt dễ hiểu

b. Yêu cầu cụ thể:

- Mở bài:

+ Giới thiệu tác giả Tố Hữu hoặc đề tài về Bác.

+ Trích dẫn đoạn thơ.

- Thân bài:

+ Làm rõ nội dung đoạn thơ: Học sinh bám vào các từ ngữ trong đoạn thơ để làm rõ nội dung của bài thơ:

- "Thương": tình cảm yêu thương tha thiết thể hiện ở sự quan tâm chăm sóc.
- "Thương cuộc đời chung": cảnh dân tộc và người dân Việt Nam trong vòng nô lệ, chịu nhiều khó khăn, vất vả.
- "Thương cỏ hoa": tình yêu dành cho những cảnh vật thiên nhiên (yêu trăng...).
- "Như dòng sông chảy nặng phù sa": nghệ thuật so sánh gợi lên sự cống hiến suốt đời âm thầm, lặng lẽ.

=> Đoạn thơ thể hiện tình cảm lo lắng cho dân, cho nước và tình yêu thiên nhiên tha thiết của Bác.

+ Làm rõ nội dung đoạn thơ qua ba tác phẩm: học sinh biết cách vận dụng văn chứng minh và phát biểu cảm về tác phẩm văn học để làm bài.

- Tâm trạng lo lắng trăn trở cho vận mệnh đất nước, cho cuộc sống của người dân.
- Nhiều đêm không ngủ để suy nghĩ việc nước.

=> Các từ láy gợi lên hình ảnh Bác trong đêm khuya ngồi một mình đang lặng lẽ tập trung cao độ để suy nghĩ về việc nước. Nghệ thuật so sánh khắc hoạ hình ảnh Bác nhiều đêm trăn trở không ngủ vì vận mệnh của nước nhà. Hình ảnh thơ vừa đẹp, lãng mạn khắc hoạ hình ảnh Bác vừa mang tâm hồn thi sĩ, vừa mang cốt cách chiến sĩ. Giữa bức tranh nền thơ đầy ánh trăng Bác và các cán bộ đang bàn việc nước. Câu thơ toát lên một phong thái ung dung lạc quan của Bác.

- Lo lắng cho cuộc sống của người dân: Hình ảnh Bác hiện lên lo lắng cho từng giấc ngủ của đoàn dân công, đi dèm chăn cho từng chiến sĩ... Những câu thơ mang tính hiện thực gợi lên hình ảnh Bác cao cả với tấm lòng yêu thương mệnh mông, gần gũi như người cha.

+ Tình yêu thiên nhiên tha thiết:

- Tình yêu trăng: Hai câu thơ như một bức tranh quả đúng thật là "thi trung hữu hoạ". ánh trăng lồng vào lá cỏ thụ tạo nên những mảng tối đậm nhạt, đen, trắng... gợi nên cảnh chụp chùng nhiều tầng lớp, đường nét, hình khối. Nghệ thuật điệp từ tạo nên một bức tranh hoà hợp, quán quýt, ấm áp.

=> Với những chi tiết, hình ảnh chọn lọc, đặc biệt việc sử dụng ba từ "xuân" trong một câu thơ tác giả đã cho ta thấy một bức tranh thiên nhiên đầy sắc xuân lung linh, huyền ảo, tràn ngập ánh sáng... Dù bận trăm công ngàn việc song lúc nào Bác vẫn dành cho trăng một tình cảm đậm sâu tha thiết. Các câu thơ giúp ta hiểu thêm những rung động nhạy cảm, tinh tế trước cái đẹp và tâm hồn thanh cao trong sáng của Bác.

- Kết bài:

+ Đánh giá đoạn thơ.

+ Cảm nghĩ chung về hình ảnh Bác Hồ.

ĐỀ SỐ 2

Câu 1. (3.0 điểm)

Trong văn bản "Ý nghĩa văn chương", Hoài Thanh khẳng định:

"Văn chương sẽ là hình dung của sự sống muôn hình vạn trạng. Chẳng những thế, văn chương còn sáng tạo ra sự sống..."

Em hiểu ý kiến trên như thế nào?

Câu 2. (7.0 điểm)

“...Quê hương là vòng tay ấm
Con nằm ngủ giữa mưa đêm
Quê hương là đêm trăng tỏ
Hoa cau rụng trắng ngoài thềm.
Quê hương mỗi người chỉ một
Như là chỉ một mẹ thôi
Quê hương nếu ai không nhớ
Sẽ không lớn nổi thành người”.

(Trích bài thơ "Bài học đầu cho con" - Đỗ Trung Quân)

Trình bày cảm nhận của em về những dòng thơ trên đây.

---- HẾT ----

ĐÁP ÁN ĐỀ SỐ 2

Câu 1:

- Yêu cầu học sinh vận dụng kiến thức đã học để giải thích rõ hai ý:

+ Ý thứ nhất: “Văn chương sẽ là hình dung của sự sống muôn hình vạn trạng”.

+ Ý thứ hai: "... văn chương còn sáng tạo ra sự sống...".

- Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, nhưng phải nêu được các nội dung cơ bản sau đây:

+ Ý thứ nhất: Nói "văn chương sẽ là hình dung của sự sống muôn hình vạn trạng".

+ Cần hiểu nhà văn lấy tư liệu từ cuộc sống, phản ánh vào trong tác phẩm một cách chân thực những gì đang diễn ra trong thực tế cuộc sống.

+ Như vậy văn chương có nhiệm vụ phản ánh đời sống phong phú và đa dạng của xã hội và con người.

+ Nội dung văn chương vì thế cũng đa dạng, phong phú sinh động như cuộc sống, qua văn chương ta hiểu được cuộc sống...

+ Ý thứ hai: Nói "... văn chương còn sáng tạo ra sự sống...".

+ Là sự khẳng định: qua các tác phẩm văn chương, bằng trí tưởng tượng bay bổng, bằng khát vọng và tình cảm nhân văn cao đẹp, nhà văn dựng nên trong tác phẩm bức tranh đời sống mà có thể bức tranh đời sống hiện tại không có hoặc chưa có, để mọi người phấn đấu, xây dựng biến chúng thành hiện thực tốt đẹp trong tương lai...

Câu 2: Học sinh có thể trình bày cảm nhận theo nhiều cách khác nhau, nhưng phải nêu được những ý cơ bản như sau:

- Trình bày cảm nhận khái quát về hình ảnh quê hương trong thơ ca: quê hương luôn là hình ảnh đẹp được các nhà thơ thể hiện rất thành công. Trong ta ai cũng có một quê hương, một vùng đất để khi đi xa mà thương mà nhớ, một vùng đất để khi trưởng thành nhìn lại một thời của tuổi thơ với những kỷ niệm ngọt ngào...
- Cảm nhận được hình ảnh quê hương thể hiện qua 2 khổ thơ: quê hương là những gì gắn bó, gần gũi, thân thuộc nhất với mỗi người.
- Càng đẹp hơn, ý nghĩa hơn khi nhà thơ so sánh quê hương với mẹ và khẳng định.
- Quê hương trong thơ của Đỗ Trung Quân chỉ không đơn thuần là những hình ảnh của một vùng quê sông nước, mà còn chất chứa tâm hồn của dân tộc. Bài thơ giàu nhạc điệu và cảm xúc, bài thơ đã được phổ nhạc thành bài hát quen thuộc. Mỗi người Việt Nam chúng ta thật xúc động khi nghe bài hát này...

Vững vàng nền tảng, Khai sáng tương lai

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường *PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An* và các trường Chuyên khác cùng TS. *Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn.*

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: *TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn* cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.